

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul-șef-
interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care se
solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 mai 2017,
în cauza penală în privința lui

Adeșcenco Veaceslav XXXXX,

*născut la XXXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX, r-nul
XXXXX*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 18 aprilie 2016 – până la 04 octombrie 2016 (prima instanță);*
- 2. de la 26 octombrie 2016 – până la 22 mai 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 18 august 2017 - până la 19 decembrie 2017 (instanța de recurs
ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal
executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 04 octombrie 2016, pronunțată în
baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Adeșcenco Veaceslav a fost
condamnat în baza art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, la 1an și 6 luni închisoare, cu
executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții
sau a exercita activitate legată de traficul substanțelor narcotice pe un termen de
3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la începutul lunii
noiembrie 2015, data și ora nu au fost stabilite de organul de urmărire penală
Adeșcenco Veaceslav a cules de lângă gunoiștea din s. Svetlîi, r-nul Comrat plante
de cânepă, pe care le-a uscat, le-a mărunțit și ulterior prin intermediul buteliilor
din plastic le-a fumat. În urma acestui fapt pe pereții buteliilor s-au format 0,29 gr.
rășină de cannabis, care reprezintă substanțe narcotice în cantități mari. Aceste
butelii din plastic cu substanța narcotică – rășină de cannabis cu masa 0,29 gr.,
inculpatul ilegal le-a păstrat fără scop de înstrăinare în domiciliul său din str.
XXXXXX, s. XXXXX, r-nul XXXXX până la 12.11.2015 când în urma efectuării
percheziției au fost depistate.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Izvecov I. în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri și stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal, argumentând că pedeapsa numită este extrem de aspră la individualizarea căreia nu s-a ținut cont de toate circumstanțele atenuante prezente în speță.

3.1 La 06 februarie 2017 avocatul Izvecov I. a depus o cerere suplimentară de concretizare a cerințelor, unde a solicitat casarea totală a sentinței cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe motiv că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

În argumentarea soluției solicitate s-au invocat următoarele:

- prin rechizitoriu inculpatului i-a fost incriminat „producerea și păstrarea substanțelor narcotice în proporții mari” dar nu a „drogurilor” așa cum se indică în textul art. 217 Cod penal;

- din actele cauzei rezultă că Adeșcenco V. a fumat plantele de canabis folosind sticle din plastic, în rezultatul acestor acțiuni pe pereții sticlei s-a format rășină de canabis, prin urmare inculpatul nu a întreprins careva acțiuni în vederea producerii substanțelor narcotice, or acesta nu a cunoscut despre faptul că în urma consumului marijuanei cu ajutorul sticlelor din plastic pe pereții acestora se va forma rășină de canabis;

- inculpatul nu dispune de cunoștințe în domeniul juridic și a semnat cererea de examinare a cauzei în procedură simplificată doar la inițiativa și instigarea avocatului, fără a înțelege esența învinuirii incriminate prin rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de apel Cahul din 22 mai 2017 apelul declarat a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia Adeșcenco V. a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a constatat, că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt, însă eronat a interpretat normele de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, soluția primei instanțe fiind una incorectă.

La acest capitol s-a reținut, că inculpatului i-a fost incriminat faptul preparării și păstrării substanțelor narcotice în proporții mari, fără scop de înstrăinare, cu utilizarea substanțelor narcotice a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.

În continuare Colegiul a reținut că acțiunea de *producere* a substanțelor

narcotice, psihotrope sau analoagelor lor presupune activitatea realizată în vederea obținerii acestora din plantele care le conțin, iar acțiunea de *preparare* reprezintă orice acțiune de combinare chimică a diferitor plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, a substanțelor medicamentoase, chimice și de altă natură, în rezultatul căreia sunt obținute substanțe narcotice sau psihotrope sau analoage ale acestora, care sunt gata pentru utilizare și consum.

Prin urmare, instanța de apel a menționat, că *acțiunile îndreptate spre prepararea substanțelor narcotice, diferă de cele de producere*. Astfel Colegiul a reținut că, în speță, lui Adeșcenco V. i s-a imputat *prepararea*, fapt reținut și de instanța de fond, chiar dacă din acțiunile inculpatului reiese *producerea*. Tot aici instanța de apel a notat că din materialele cauzei și probele cercetate rezultă că inculpatul nu a avut intenția de a produce această substanță narcotică, intenția lui fiind doar de a fuma plantele de cânepă cu ajutorul unei butelii din plastic, pe pereții căreia în urma unei expertize au fost depistate depuneri de cannabis.

În consecință Curtea a conchis că acțiunile inculpatului nu au fost îndreptate spre prepararea substanțelor narcotice, iar acele depuneri depistate pe pereții buteliei din plastic s-au format în rezultatul utilizării plantei uscate. Astfel, s-a reținut că butelia a servit ca mod de consumare a marijuanei, și nu pentru a prepara substanța narcotică. În consecință, Curtea a reținut că Adeșcenco V. nu cunoștea despre faptul că în urma consumului plantelor de cânepă pe pereții buteliei se acumulează depuneri de cannabis, astfel că acesta nu a avut nici intenția de a păstra aceste depuneri.

Totodată, s-a menționat că în speță, inculpatul a recunoscut că el avea acasă acele bucăți de plantă de cânepă, pe care însă le folosea pentru fumat, dar nu pentru prepararea substanțelor narcotice și păstrarea acestora.

Colegiul judiciar a mai reținut, că deși inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală, instanța de fond contrar prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală nu a stabilit ce anume recunoaște inculpatul, prelucrarea, păstrarea, utilizarea fără scop de înstrăinare sau doar culegerea și fumatul plantei de cânepă.

De asemenea s-a reținut, că prin învinuirea incriminată nu au fost descrise careva acțiuni de utilizare a substanțelor narcotice depistate în butelia de plastic, nefiind constatat și nici probat faptul utilizării acestor substanțe narcotice.

În consecință, Colegiul a conchis, că în lipsa de probe ce ar demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3), lit. c) Cod penal, acesta urmează a fi achitat de comiterea infracțiunii incriminate,

în legătură cu lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive ale acestei infracțiuni.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel cu recurs ordinar a contestat-o acuzatorul de stat, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, solicită, casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată:

În argumentarea recursului declarat s-au menționat următoarele argumente:

- instanța de apel constatând că la examinarea cauzei în instanța de fond au fost încălcate grav normele imperative din Codul de procedură penală, constatând lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, urma să procedeze în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, cu audierea inculpatului, martorilor și cercetarea materialelor cauzei;

- din materialele cauzei rezultă, că agravanta prevăzută la alin. (3) lit. c) art. 217 Cod penal greșit a fost invocată în actul de învinuire, iar instanța de fond înainte de a admite judecarea cauzei în procedură simplificată era obligată să verifice dacă fapta incriminată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute de codul penal;

- în speță, având în vedere că agravanta prescrisă la lit. c) art. 217 Cod penal alin. (3) Cod penal greșit a fost invocată în rechizitoriu, instanța de fond urma să respingă cererea înaintată de Adeşenco V. privind examinarea cauzei în procedură simplificată și să examineze cauza în procedură generală, în cadrul căreia ar fi fost în drept să excludă din învinuirea înaintată semnul calificativ incriminat greșit.

- instanța de apel era obligată în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate sub aspectul chestiunilor de drept și ținând cont de specificul procedurii în baza căreia a fost examinată cauza urma să verifice întrunirea cumulativă a condițiilor enumerate pentru a constata corectitudinea admiterii procedurii simplificate de către prima instanță, fapt care în speță nu a avut loc;

- instanța de apel nu a respectat normele procesuale penale prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală și practica judiciară stabilită prin Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013, iar normele de drept aplicate în prezenta speță contravin unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauza penală nr. 1ra -292/2016 din 03.03.2016.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, avocatul Izvecov I. în numele lui Adeşenco V. a depus referință privind

opinia sa asupra recursului ordinar declarat, menționând că argumentele invocate de acuzator sunt neîntemeiate, iar soluția instanței de apel este corectă și legală, prin urmare, consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

8. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Din prevederile art.364¹ Cod de procedură penală rezultă, că procedura simplificată este aplicabilă doar dacă din probele administrate în cursul urmăririi penale reiese că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana acestuia pentru a permite stabilirea unei pedepse.

Din conținutul acestei norme rezultă, că aplicarea procedurii simplificate este posibilă numai atunci când din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.

Până la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului, prin care se solicită judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, judecătorul la fel este obligat să verifice dacă: -rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art.296 Cod de procedură penală; -actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitatea absolută prevăzute în art.251 alin.(2) Cod de procedură penală; -în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor; -nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția europeană (de pildă, se reține utilizarea torturii sau a tratamentelor inumane sau degradante pe parcursul audierilor); *-fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Codul penal.*

În cazul în care în urma controlului preliminar a cauzei penale se constată că există vreo încălcare a normelor imperative din Codul de procedură penală sau din probele administrate în cursul urmăririi penale nu rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite dincolo de orice dubiu rezonabil, instanța de judecată va respinge cererea de judecare potrivit procedurii simplificate.

Dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art.364¹ Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art.383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, poate relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedura generală.

Revenind la speța supusă judecării, și ținând cont de specificul procedurii în

baza căreia a fost judecată cauza, Colegiul penal relevă, că instanța de apel judecând apelul în virtutea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, *era obligată de a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate sub aspectul chestiunilor de drept, astfel un prim aspect care urma a fi supus controlului era verificarea întrunirii cumulative a condițiilor specifice la art. 364¹ Cod de procedură penală*, pentru a constata corectitudinea examinării cauzei în baza acestei proceduri de către prima instanță, iar în cazul în care s-a constatat că procedura examinării cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost viciată, din motivul că în cadrul urmăririi penale au fost încălcate grav normele imperative din Codul de procedură penală, care în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea atacată, urma, conducându-se de prevederile art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță cu audierea inculpatului, martorilor, cercetarea probelor și examinarea corpurilor delictive, fapt care nu rezultă din materialele cauzei.

Acestea fiind menționate Colegiul penal lărgit constată, că în speța dată instanța de apel nu a respectat procedura de judecare a cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală, iar probele nu au fost examinate potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță (f.d.170-186) ceea ce duce la concluzia că instanța de apel incorect și pripit a pronunțat o hotărâre de achitare, bazându-se exclusiv pe declarațiile inculpatului, fără a aprecia probele administrate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor.

Rezumând cele menționate mai sus, Colegiul constată că în speța este prezent temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate sub aspectul chestiunilor de drept și în situația în care va constata că la adoptarea sentinței care a fost judecată potrivit procedurii simplificate, prima instanță nu a ținut cont de circumstanțele care fac inaplicabile prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel, conducându-se de prevederile art.409 alin. (2) Cod de procedură penală, urmează să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale

prevăzute pentru prima instanță.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul-șef-interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 mai 2017, în cauza penală în privința lui *Adeșcenco Veaceslav* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 18 ianuarie 2018.

Președinte

Judecătorii

Petru Ursache

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan